

NAČRT TRAJNOSTI PROJEKTHNIH REZULTATOV

STORYTELLER -
EMPOWERMENT OF PERSONS
UNDER RISK OF EXCLUSION
THROUGH DEVELOPMENT OF
A PROFESSIONAL
STORYTELLING TRAINING
IN UNDER-EQUIPPED
EU COUNTRIES

ŠTEVILKA POGODBE: 16-
202-021567 (KA2-VET-
5/16)

Uredniške informacije:

Intelektualni rezultat »Načrt trajnosti projektnih rezultatov« je razvit v okviru ERASMUS+ partnerstva v projektu »Storyteller – Empowerment of persons under risk of exclusion through development of storytelling professional training in under-equipped EU Countries«, ki ga koordinira OZARA storitveno in invalidsko podjetje d.o.o.

BBRZ Österreich (AT) je bila odgovorna organizacija za razvoj tega rezultata, k pripravi so prispevali partnerji konzorcija;

- Ceres Europe Limited (UK_NI)
- EOLAS S.L. (ES)
- OZARA storitveno in invalidsko podjetje d.o.o. (SI)
- Storybag (NL)
- UNIPOSMS – Università Popolare Nuova Scuola Medica Salernitana (IT)

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

VSEBINE

1. UVOD	Napaka! Zaznamek ni definiran.
2. KLJUČNE UGOTOVITVE ZBORNIKA IN RAZVOJNE FAZE	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3. VZPOSTAVLJANJE SODELOVANJA IN BODOČA UPORABA REZULTATOV PROJEKTA	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3.1. AVSTRIJA	10
3.2. ITALIJA	14
3.3. NIZOZEMSKA	16
3.4. SLOVENIJA	22
3.5. ŠPANIJA	26
3.6. VELIKA BRITANIJA – SEVERNA IRSKA	30
4. ZAKLJUČEK IN PRIPOROČILA	34

1. UVOD

V projektu StoryTeller smo se najprej lotili predhodne analize obstoječih (in za projekt relevantnih) informacij o trenutnih izzivih v Evropi na področju:

- Multikulturalizma
- Raznolikosti
- Družbene neenakosti in socialne izključenosti

Za omenjene izzive so tako na ravni EU danes že sprejeti različni predpisi, strategije, načrti in ukrepi, da bi lahko vsi prebivalci imeli zagotovljene enake možnosti, delovali kot aktivni državljani in živeli ustrezno kakovost življenja. Vendar pa so predhodne raziskave konzorcija pokazale, da se severne in severozahodne države EU soočajo z izzivi neenakosti bolj kot druge. Razlog za to so tudi inovativni pristopi pri delu s skupnostmi. Svet se spreminja in povečevanje raznolikosti prebivalstva v Evropi zahteva uvedbo takšnih novih pristopov, zlasti tistih, ki temeljijo na tradicionalnih, dobro dokazanih in koristnih, kot npr. pripovedovanje zgodb.

Konzorcij je zato obravnaval strokovno področje pripovedovanja zgodb, ki je bilo v zadnjih letih priznано kot zelo uporabno, koristno in v spremembe usmerjeno strokovno področje, zlasti v severnih državah EU (tudi v ZDA in Avstraliji).

Glavni in daljnosežni cilj tega projekta je v zagotavljanju temeljev za dolgoročni razvoj profesionalnega dela z osebno zgodbo v tozadevno »manj opremljenih« evropskih državah in s tem prispevati k bolj uravnoteženemu razvoju dela z osebno zgodbo v Evropi in s tem prispevati tudi k bolj usposobljeni in enakopravni družbi. Za doseg tega cilja so bili načrtovani in izvedeni nekateri posebni cilji, kot sta razvoj in / ali oblikovanje¹:

- Zbornik o obstoječih izobraževanjih in certifikacijskih iniciativah na področju storytelling-a.
- Učni načrt Storyteller za strokovno osebje in pridobivanje spretnosti za delo z zgodbami.
- Storyteller univerzalna metodologija za strokovne delavce skupaj z univerzalnimi navodili za uporabo pristopa ne glede na strokovno ozadje in v povezavi z Učni načrtom »Delo z zgodbami«.

¹ Vsi zastavljeni cilji so predstavljeni kot intelektualni rezultati projekta, ki so na voljo na spletni strani projekta v razdelku z rezultati: <http://learnstorytelling.eu/sl/results/>

- StoryTeller odprta učna platforma s prosto dostopnimi gradivi za javno/prosto uporabo in individualno načrtovan učni proces za zainteresirano in/ ali strokovno javnost.

V tem dokumentu vam predstavljamo združena prizadevanja partnerskih organizacij v smeri formalizacije novo nastale kvalifikacije skupaj s priporočili o tem, kako spodbujati pripovedovanje zgodb kot koristen pristop pri opolnomočenju ranljivih skupin prebivalstva ter spodbujati njihovo socialno vključevanje v najširšem smislu.

Glavna struktura tega intelektualnega rezultata (IR5) vključuje naslednje vsebine:

- Predhodne ugotovitve iz Zbornika in razvojne faze projekta.
- Povzetek prizadevanj in pristopov k formalizaciji poklica/kvalifikacije.
- Priporočila za odločevalce in oblikovalce politik / organizacije za usposabljanje (poklicno/neformalno/strokovno/CVET) in drugih zainteresiranih strani na ustreznih področjih.

2. KLJUČNE UGOTOVITVE ZBORNIKA IN RAZVOJE FAZE

Najpomembnejši vidik v prvi fazi projekta je bila vzpostavitev skupnega temelja za razvoj strokovnega izobraževalnega programa (CVET ali nadaljnje poklicno usposabljanje) in raziskovanje vseh obstoječih priložnosti za formalno priznanje nove kvalifikacije pri delu z zgodbami (storytelling) na podlagi analize potreb po usposabljanju in posnetka stanja v smislu uporabe pripovedovanja zgodb (storytelling) v državah projektnega konzorcija. V tej fazi smo raziskali:

- kako in ali se pripovedovanje zgodb pojavlja na področju t.i. poklicev pomoči,
- metodološki pristop – konceptualizacija pristopa storytelling-a za razvoj strokovnega usposabljanja.

Osrednji koncept, ki nas je pripeljal do prvega osnutka prihodnjega učnega načrta, temelji na ugotovitvah, da morajo strokovnjaki, ki že tako ali drugače uporabljajo pripovedovanje zgodb, razviti številne spretnosti in kompetence, ki jim pomagajo zagotavljati učinkovitost pri svojem delu z ranljivimi skupinami prebivalstva (tveganje socialne izključenosti). Takšne spretnosti zajemajo tudi odnosne in dialoške razsežnosti skupaj s teoretičnim znanjem in sposobnostmi uporabe takšnega znanja v različnih kontekstih (praksi).

V okviru priprave Zbornika² se je projektno partnerstvo ukvarjalo z vprašanjem, kako je delo z (osebno) zgodbo vpeto in uporabljeno v praksi (kot pristop) v 6 evropskih državah. V Zborniku so bili postavljeni temelji in izhodišča (analiza potreb) bodočega izobraževalnega programa za delo z zgodbami za t.i. poklice pomoči (oblikovanje kurikuluma in pristop k razvoju poklicne kvalifikacije). Zbornik odgovarja na vprašanja o tem, kaj že obstaja, kaj deluje in kako je le-to priznано v partnerskih državah. Države, ki so v smislu pristopa pripovedovanja zgodb in dela z osebno zgodbo v tem smislu slabše razvite so zlasti Avstrija, Italija, Slovenija in Španija; slabša razvitost se nanaša predvsem na:

- Pomanjkanje tečajev, ki bi obsegali vsebine, posebej namenjene pripovedovanju zgodb / pripovedovanju zgodb za t.i. poklice pomoči.
- Stroga regulacija različnih poklicev, ki ne omogoča dovolj prostora za vstop nove kvalifikacije, ki temelji na pripovedovanju zgodb/delo z zgodbami.

² Zbornik o obstoječih izobraževanjih in certifikacijskih iniciativah na področju storytelling-a:
<http://learnstorytelling.eu/sl/results/>

- Odsotnost priznavanja ali nekakšne standardizacije takega poklica (nacionalne ravni).
- Razdrobljenost pristopa na različnih strokovnih področjih.

Nekatere države (npr. Slovenija, Avstrija) imajo visoko regulirane poklice. V drugih državah, kjer je prisotna tradicija dela s skupnostjo (npr. Velika Britanija, Severna Irska, Nizozemska) in prožnejši trg dela, je položaj tega pristopa nekoliko boljši. Kljub temu in ne glede na razmere v vsaki državi, je konzorcij nadaljeval s prizadevanji za priznavanje tega pristopa tako, da je nadaljeval delo na področju zbiranja podatkov in strateškega komuniciranja z (strokovnimi) javnostmi v smislu:

- Raziskovanja nacionalnih ureditev v izobraževalnem sektorju in možnosti formalizacije novega poklica.
- Dejavnostmi za zagotovitev trajnosti rezultatov projekta.
- Oblikovanjem priporočil za oblikovalce politik in / ali ustrezne institucije za dolgoročno izkoriščanje rezultatov projekta.

Projekt je bil zasnovan v smeri razvoja učnega načrta na področju nadaljnega poklicnega usposabljanja (C-VET), pri čemer slednje pomeni izobraževanje ali usposabljanje, ki je (tudi po vključitvi v poklicno življenje)³, usmerjeno v posodabljanje znanja in spretnosti, v nadaljnji profesionalni razvoj. V naslednjih poglavjih so predstavljena vsa prizadevanja za formalizacijo tega (na novo) nastajajočega poklica v skladu s cilji in pričakovanimi rezultati projekta.

³ Več informacij najdete tukaj: <https://www.eqavet.eu/eu-quality-assurance/glossary/continuing-education-and-training-cvet> in tukaj: http://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

3. VZPOSTAVLJANJE SODELOVANJA IN BODOČA UPORABA REZULTATOV PROJEKTA

Po tej prvi fazi in v povezavi s strukturo vsebine učnega načrta »StoryTeller« se je konzorcij v naslednji fazi razvoja dogodkov in skupnega dela odločil za mapiranje ustreznih organizacij z namenom jasnega pregleda nad nacionalnimi okoliščinami in možnostmi glede akreditacije tega novega izobraževalnega programa (zagotavljanje procesa razvoja s pomočjo priporočil za kakovost). Ta postopek se je odvijal s pomočjo spodnjih vprašanj:

1. Kako poteka (formalni) proces akreditacije v nacionalnih državah?
2. Na kakšen način so podatki iz Zbirke povezani s cilji in namenom projekta?
3. Konkretna in praktična informacija - primeri nedavno akreditiranih novih poklicev (primeri, sprejeti koraki, strokovno področje novo akreditiranega poklica), v kolikor so te informacije pomembne za projekt?

Postopek mapiranja je bil jasno opredeljen kot dvostopenjski proces:

- Iskanje organizacij za podeljevanje kvalifikacij / akreditacijskih organizacij na splošno.
- Združevanje teh podatkov z opisnimi elementi, ki prispevajo k pregledu obstoječih možnosti za vstop na pot formalne akreditacije razvitega učnega načrta in metodologije.

V okviru tega procesa smo razvili situaciji ustrezen pristop možnih scenarijev v smeri prepoznavanja razvijajoče se, vendar ne uveljavljene / formalizirane kvalifikacije, ki odraža tudi nacionalne okoliščine in možnosti za uveljavitev skupaj s konkretnimi ukrepi in koraki, ki jih ubrala vsaka partnerska organizacija⁴.

V naslednjih poglavjih boste našli strnjene informacije in prizadevanja za uveljavitev izobraževalnega programa. Poleg splošnega opisa nacionalnih okoliščin in možnosti za uveljavitev boste za vsako državo našli povzetke aktivnosti, izvedenih z namenom zagotavljanja trajnosti rezultatov projekta v prihodnosti, ki vsebujejo informacije o:

⁴ Razvoj kvalifikacije in formalna akreditacija v državah konzorcija je dolgoročen proces, ki vključuje podporo z različnih področij: oblikovalce politik, akreditacijske organizacije, nacionalnih potreb po razvoju novih kvalifikacij itd.

- Možnostih in smernicah za nacionalno akreditacijo in certificiranje.
- Sodelovanje (vzpostavljeno) z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, organizacijami poklicnega izobraževanja in usposabljanja in drugimi (izobraževalnimi) subjekti.

3.1. AVSTRIJA

Poklici v Avstriji so razmeroma strogo regulirani, zato je uvedba popolnoma novega poklica, integriranega v avstrijski izobraževalni sistem (na univerzitetni ravni ali v sistem dualnega izobraževanja) kratkoročno ali srednjeročno nerealno (tudi dolgoročno).

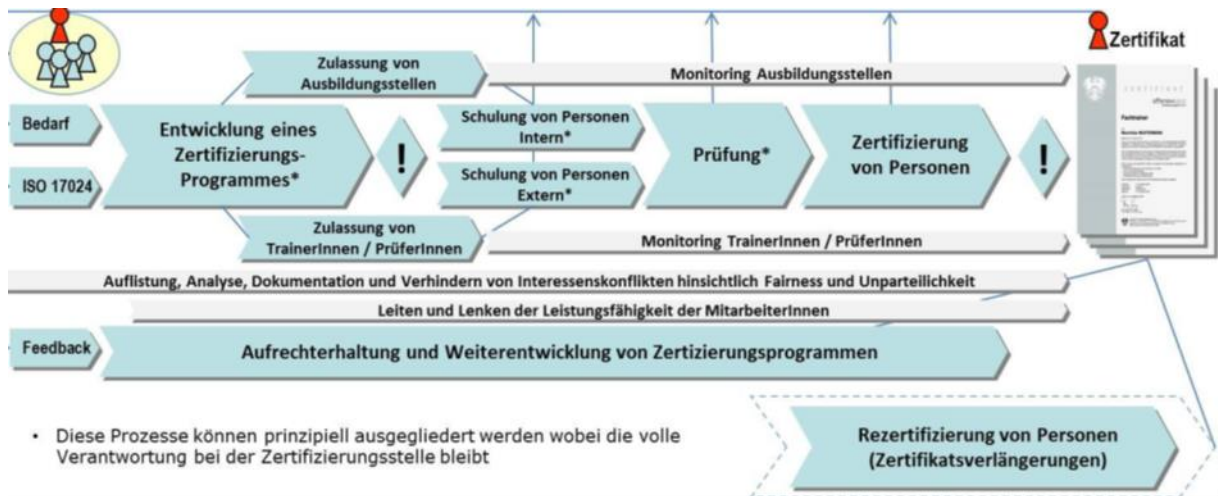
Večina strokovnjakov, ki delajo z ranljivimi skupinami prebivalstva, je zaposlenih kot osebje ponudnikov storitev. Ti ponudniki storitev večinoma delajo za javne ustanove (na podlagi projektov ali s časovno omejenimi pogodbami itd.), zato morajo izpolnjevati zahteve, predvidene v pogodbah. V večini primerov je usposobljenost osebja jasno urejena. V avstrijskem sistemu bi tako pripovedovanje zgodb/delo z zgodbo lahko predstavljalo dodatno izobraževanje, vendar ne bi nadomestilo zahtevanih kvalifikacij.

Glede na omenjene okoliščine, je bil naš poudarek v tem projektu na širjenju ideje in uporabi »dela z zgodbami« (izraz se nanaša na poimenovanje intelektualnega rezultata – učni načrt »delo z zgodbami«). V kolikor se bo »delo z zgodbami« uporabljalo v različnih okoljih v socialnem in izobraževalnem sektorju, je naslednji korak uradna potrditev oziroma akreditacija.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

Ena od možnosti za uradno priznanje bi bilo potrdilo, ki ga podeli uradni organ. V Avstriji se ta organ imenuje »Akreditacija Avstrija« in določa ustanove za akreditacijo. Obstajajo različna področja akreditacije. V zvezi s tematiko projekta in akreditacijo »kvalifikacije«, le-to še vedno lahko obravnava več akreditacijskih organov. Avstrijski projektni partner BBRZ ima certifikat ISO od leta 1991 – je prvi evropski ponudnik storitev na izobraževalnem področju s tem certifikatom. V preteklih letih je BBRZ opravil certificiranje sistema vodenja in zaprosil tudi za osebna potrdila kot npr. za (interni) učni načrt usposabljanja osebja BBRZ (»vodja procesov v poklicni rehabilitaciji«). Postopke certificiranja je spremljal poseben organ »SystemCERT«. Ti postopki certificiranja trajajo dolgo in so tudi precej zamudni.

Da bi dobili jasnejšo predstavo o možnostih certificiranja, je bil z »SystemCert« vzpostavljen stik tudi v okviru projekta StoryTeller in o tej temi smo na sestanku podrobno razpravljali. Pred vami je kratek pregled postopka certificiranja, ki ga ponuja SystemCERT:

Na levi strani slike lahko vidite pomemben dejavnik - »Potreba« - to pomeni, da morate pred začetkom postopka dokazati potrebo po certificiranju programa usposabljanja. Ne gre samo za to, da je delo z zgodbami koristen pripomoček ampak tudi za definirano potrebo/zahtevo, da je takšno usposabljanje potrebno regulirati. Prav slednje je kritična točka iz vidika projektnega učnega načrta. Ne obstaja namreč toliko usposabljanj iz tega področja, da bi obstajal javni interes po njihovem urejanju, da bi lahko ohranili jasen pregled nad področjem.

Poleg očitnih prednosti certificiranja pa so (na kratko) ovire naslednje:

- Treba je dokazati potrebo po reguliranju.
- Postopek certificiranja je dolgotrajen.
- Postopek certificiranja je povezan s finančnimi vložki.
- Potrebe in koristi novega sistema usposabljanja morajo biti jasno navedene.
- Prav tako je potrebno povrniti stroške postopka certificiranja.

Za ponudnika storitev, kot je BBRZ, ki dela na področju zaposlitvene rehabilitacije oseb z invalidnostjo (invalidi), predvsem za javni sektor, trenutno ni smiselno in upravičeno, da se poda na to pot.

Trenutno najbolj smiseln korak je začeti z manjšim obsegom / izvedbo učnih enot po delih in poskušati širiti idejo o pomenu dela z zgodbami.

Kot velik ponudnik storitev (BBRZ zaposluje v stebru zaposlitvene rehabilitacije približno 1200 ljudi po vsej Avstriji) smo želeli in še vedno želimo razširjati delo po učnem načrtu (najprej) znotraj lastne institucije. Prvi korak k temu je bil pilotni preizkus učnega načrta v regiji Avstrijska Štajerska maja in junija, 2019 v skupini 8 strokovnjakov. Trenerji so bili kolegi BBRZ (usposobljeni v okviru aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja na Severnem Irskem), ki so učni načrt prilagodili potrebam in okoliščinam določenega delovnega področja. Odzivi usposobljenega osebja so bili na splošno zelo pozitivni, tudi glede uporabnosti pri vsakdanjem delu s strankami. Po tej pozitivni izkušnji se je vodstvo odločilo, da bo na Avstrijskem Štajerskem in Koroškem še naprej ponujalo učni načrt »Delo z zgodbami«. Tudi regionalni vodja BBRZ Zgornje Avstrije je tam že zaprosil za vsaj eno usposabljanje, tako da se bo »delo z zgodbami« naslednje leto razširilo v več avstrijskih regij.

Prilagoditev učnega načrta za pilotni preizkus omenjen zgoraj (in verjetno tudi za prihodnja usposabljanja) vam predstavljamo v naslednjih vrsticah:

- Trajanje: 4 dni - 36 ur. Odločili smo se za dve dvodnevni delavnici in premor med delavnicami, da naredimo nekaj vaj s strankami. Povratne informacije udeležencev so jasno pokazale, da je predvideni čas (izvedba in premor) nujno potreben in prav tako bi bilo (še) več dni zelo koristno. To so bile tudi povratne informacije trenerjev. Po tej izkušnji bi izvedba v obsegu 8-10 dni bila veliko boljše opcija. Ker pa je to glede na obseg dela strokovnjakov nerealno, se zdi 4-5 dni (s 36 do 42 urami dela) razumen in obvladljiv časovni okvir.
- Udeleženci: strokovnjaki s pedagoškim / psihološkim poklicnim ozadjem iz različnih enot BBRZ. Nekateri delajo predvsem s skupinami, nekateri pa tudi individualno. Usposabljanje je bilo uporabno za obe vrsti strokovnjakov.
- Vsebina: Nekateri deli učnega načrta so bili uporabljeni skoraj tako, kot so bili zasnovani. Vsebine in vaje so bile za nekatere enote prilagojene specifičnim ozadjem ciljnih skupin in potreb BBRZ (npr. učne enote, ki zadevajo kulturno in kontekstno občutljivost ter skupinsko dinamiko, so bile nekoliko skrajšane; vaje so bile prilagojene...).

Med povabilom na zadnjo konferenco projekta StoryTeller je potekalo veliko razprav s predstavniki socialnega sektorja, ki so pokazali veliko zanimanja, saj verjamejo, da jim lahko naš pristop zelo pomaga pri njihovem vsakodnevnem delu s ciljnimi skupinami.

BBRZ in Storybag iz Nizozemske sta v okviru strokovne konference Euroguidance 2018 na Dunaju ponudila delavnico o Storytellingu (po učnem načrtu, kot je bil izoblikovan v projektu). V tej delavnici, pa tudi na sejmu v okviru konference, je bil projekt StoryTeller zelo dobro obiskan in več udeležencev je pokazalo zanimanje za uporabo tehnik in pristopov storytelling - a in izvedeti več o delu z zgodbami.

V prihodnosti BBRZ razmišlja o odprtju svoje interno načrtovane sheme usposabljanja Storytelling - delo z zgodbami tudi drugim zainteresiranim strokovnjakom v socialnem sektorju. Za zdaj ni predvidena nobena zunanja udeležba. Po potrebi pa lahko sodelovanje poteka od primera do primera.

V prihodnosti (2020–2021) bi učni načrt morda lahko ponudili tudi v širšem obsegu prek FAB Organos - znanega izvajalca usposabljanj za strokovnjake, ki delajo z ljudmi v Avstriji. O tem so že potekali prvi pogovori. Odločitev bo sprejeta predvidoma v Septembru 2019.

3.2. ITALIJA

Formalni postopek akreditacije v Italiji vodi Accredia (<http://www.accredia.it/en>), kot edini nacionalni akreditacijski organ, ki ga imenuje italijanska vlada v skladu z uporabo Evropske uredbe 765/2008, ki potrjuje (njeno) pristojnost, neodvisnost in nepristranskost v postopkih certificiranja.

Italija deli (kvalificirane) poklice v dve glavni kategoriji:

1. **Poklici, ki jih urejajo strokovni odbori** (npr. zdravniki, arhitekti, inženirji, psihologi, fizioterapevti)
2. **Neregulirani poklici** (npr. trenerji, sociologi, finančni pedagogi, upravljavci za nesreče), ki jih ureja Zakon 04/2013 »Uredbe o nereguliranih poklicih«, s katerimi lahko neregistrirani strokovnjaki izkoristijo tri sisteme za poklicne kvalifikacije:

- a) Samoprijava, ki potrjuje, da ima strokovnjak kvalifikacije, delovne izkušnje, udeležbo na tečajih usposabljanja, spretnosti itd.
- b) Potrditev kakovosti in strokovne usposobljenosti s strani služb referenčnih združenj, ki jih le-ta izdajajo svojim članom.
- c) Akreditirano certificiranje v skladu z UNI - italijanskim organom za standardizacijo - gre za t.i. tehnični standard, ki se uporablja za določen poklic, ki ga izda tretja oseba, akreditirana s strani Accredia - italijanskega akreditacijskega organa - v skladu z evropsko uredbo 765/2008.

Neregulirani poklici niso dolžni stopiti na pot akreditacije, vendar imajo možnost, da sledijo poti akreditacije, ki jo priznava Accredia - in prek Accredie s strani italijanske vlade - priložnost, ki v preteklosti ni bila mogoča za neregulirane poklice do sprejetja zakona 04 / 2013. Upoštevanje slednje bi lahko rekli, da bi lahko »Delo z zgodbami« z ranljivimi skupinami prebivalstva v Italiji opredelili kot nereguliran poklic in morda začeli omenjeni (tristopenjski) postopek v okviru prej omenjenih korakov. Vendar pa se zaradi statusa t.i. poklicev pomoči, ki so v Italiji večinoma povezani s psihološko disciplino, tak korak ne zdi smiseln. Da bi lahko nekdo delal kot psiholog, mora imeti licenco. Ta licenca se pridobi z opravljenim strokovnim izpitom. Poleg tega Italija tudi ne priznava izraza »svetovanje«, ki kot tako tudi ni reguliran poklic, drugače kot v drugih državah; ljudje, ki uporabljajo ta naziv, prihajajo iz različnih kulturnih in izobraževalnih okolij.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

UNIPOSMS je začel postopek za priznavanje učnega načrta StoryTeller s povezovanjem z zasebnimi organizacijami in / ali organi. Izraz »priznavanje« uporabljamo v narekovajih z razlogom. V Italiji namreč priznано usposabljanje daje posamezniku naziv, ki mu omogoča pridobivanje točk, ko sodeluje pri (sprejemnih) izpitih v okviru natečajev v vladnih službah (kar je edini način, da nekdo lahko dobi zaposlitev v italijanski vladi). Takšna usposabljanja priznava vsaj eno italijansko ministrstvo. Usposabljanja, ki jih nobeno ministrstvo ne priznava, se štejejo za neformalno izobraževanje in so priznana v smislu, da italijanska vlada ne dvomi o vašem strokovnem znanju, vendar ne upošteva tega naziva, če se posameznik ni udeležil izpita, kot pogoja za zaposlitev v vladnih službah. Način, katerega smo ocenili kot najprimernejšega za formalno potrditev učnega načrta StoryTeller, je bil predlagati nekaterim psihoterapevtskim šolam (ki se v Italiji štejejo za specializacijo za psihologijo in medicino), ali bi jih lahko zanimala vključitev nekaterih modulov učnega načrta v njihovih poklicnih usposabljanjih - vendar na žalost nismo dobili odgovorov iz nobene šole, s katero smo stopili v stik.

Glede na vse omenjeno iščemo in vzpostavljamo stik z nekaterimi organizacijami, ki izvajajo neformalna izobraževanja na področju medicine, ob upoštevanju vloge UNIPOSMS na področju razširjanja načel starodavne Schola Medica Salernitana. Eden od sodelavcev UNIPOSMS aktivno sodeluje z italijanskim združenjem za narativno medicino Società Italiana di Medicina Narativa; z njimi smo vzpostavili stik in predstavili učni načrt. Zanimali sta jih predvsem učni enoti 5 in 7, zato smo v stiku z njimi in morda lahko v prihodnosti poskusimo organizirati neformalno usposabljanje za zdravnike.

Poleg tega smo se pogovarjali z različnimi ponudniki ECM. ECM (Educazione Continua in Medicina - kontinuirano usposabljanje v medicini) je sistem akreditacije, ki zagotavlja stalno formalno usposabljanje zdravnikov in osebja iz drugih zdravstvenih poklicev. Običajno mora italijanski zdravstveni delavec pridobiti 50 ECM kreditov na leto, tako da obiskuje tečaje, znotraj katerih je upravičen do takšnih kreditov. Ponudniki, s katerimi smo se pogovarjali, so nam povedali, da bi bilo mogoče ustvariti ECM tečaj »delo z zgodbami« za zdravstvene poklice. Da bi to dosegli, bi moral biti tečaj oblikovan v skladu s posebnimi standardi, ki so opisani na naslednji povezavi:

http://ape.agenas.it/documenti/Normativa/Manuale_nazionale_accreditamento_eventi_ECM/ALLEGATO_A_tabella_requisiti_minimi_e_standard.pdf

Skratka, zdi se, da učnega načrta StoryTeller ni mogoče uporabiti za formalno akreditacijo na način, kot je bil razvit, ampak se lahko uporabi kot osnova za formalno usposabljanje.

3.3. NIZOZEMSKA

Skladno s prizadevanji CERES-a za umestitev oz. določanje kvalifikacijske ravni (EQF – EOK ali evropsko ogrodje kvalifikacij), smo podrobneje pregledali nizozemski okvir kvalifikacij (NLQF, ki je povezan z EQF). Izkazalo se je, da je to okvir za razvrstitev vseh možnih kvalifikacij na Nizozemskem. Od osnovne izobrazbe do doktorata znanosti. NLQF omogoča primerjavo formalno urejenih kvalifikacij z neformalnimi kvalifikacijami (ki jih pogosto zagotavljajo zasebne ustanove). Kako se NLQF razlikuje od vladne ureditve? Kdo in kako se dodeljuje kvalifikacije na Nizozemskem?

Okvir NLQF je sestavljen iz osmih stopenj in ene vstopne ravni. Vsaka od osmih ravni je opredeljena z nizom deskriptorjev, ki navajajo učne izide, ki so pomembni za kvalifikacije na tej ravni. Ravni temeljijo na opisih znanja ali kaj nekdo zna in kaj zna narediti/delati po zaključku učnega procesa, ne glede na to, kje in v kolikšnem obsegu se je to (izobraževanje) zgodilo. Ti opisi ravni znanja, spretnosti, avtonomije in odgovornosti so opredeljeni kot učni izidi.

NLQF je koristen za delodajalce, saj jim omogoča vpogled v to kaj (potencialni) zaposleni ve in je sposoben storiti/delati. Zaposleni in študentje pridobijo več vpogleda v stopnjo izobrazbe in na kateri stopnji se učijo in delajo na (nekem) delovnem področju. Ta vpogled lahko spodbudi nadaljnji poklicni razvoj.

Klasifikacija kvalifikacij

Kvalifikacije, ki jih ureja nacionalna vlada, so generično uvrščene v NLQF. Imetniki oz. ponudniki neformalnih (nevladnih) reguliranih kvalifikacij se lahko pri NCP (op. a. nacionalna koordinacijska točka) za NLQF prijavijo za razvrstitev kvalifikacij na ravni NLQF.

Ta razvrstitev vključuje dva koraka:

1. Organizacija (lastnik kvalifikacije) se oceni glede na upravičenost do zahteve za razvrstitev s pomočjo ocene veljavnosti (žal Storybag npr. ne bi mogel biti »lastnik«, ker ne bi bili upravičeni glede na velikost organizacije in s tem povezanim zagotavljanjem trajnosti take kvalifikacije).
2. Drugi korak je razvrstitev kvalifikacije na raven NLQF.

Nekaj dodatnih premislekov v zvezi s stopnjami (EQF/NQF – op.a) učnega načrta StoryTeller

Ocenjujemo, da je raven 4 realna, saj informacije NLQF navajajo, da se stopnja 6 že primerja s prvostopenjskim dodiplomskim študijem: Menimo, da glede na razvite vsebine, ki jih (tudi) želimo v prihodnosti ponuditi, ne moremo ciljati

tako visoko. Tudi, če pogledamo udeležence projektne aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja v Ballykelly-ju, (trajanje, obseg, podane vsebine – oktober 2018) bi lahko bila raven takšnega usposabljanja sicer na ravni 6 (smernice v metodologiji ponujajo gradivo in literaturo blizu te ravni), vendar pa bi se udeleženci usposabljanja lahko v prihodnosti (in na način/izvedbo podobno usposabljanju v UK – Severna irska v oktobru 2018) izobrazili na ravni 4 (kot praktiki pri delu z osebno zgodbo), kar je dobra stopnja za razmislek o čem »višjem«.

Kaj nam npr. v povezavi s slednjim NLQF pove o tem:

- Stopnja razvrščenih zasebnih kvalifikacij je primerljiva z ravno drugih kvalifikacij, vključno z vsemi vladno reguliranimi kvalifikacijami. To pa ne pomeni, da se kvalifikacije lahko primerjajo glede na vsebino in obseg. Na primer:

a) Vsak, ki je zaključil prvostopenjski študij (op.a - bachelor) ima 6. stopnjo po NLQF, vendar pa vsaka kvalifikacija po stopnji 6 NLQF še ne pomeni, da je nekdo zaključil prvostopenjski študij.

b) Kvalifikacija s področja industrije na 4. stopnji NLQF je primerljiva z ravno kvalifikacije MBO 4, vendar ni enaka kot diploma MBO 4.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

20. November, 2018 – Srečanje na NLQF (CINOP office) – Den Bosch

Predstavitev

Srečali smo se z dvema predstavnikoma - Ester Murre (levo) in Manon Cooijmans (desno) nizozemske organizacije NLQF, ki se nahaja v poslovni stavbi nizozemske nacionalne agencije (CINOP).

Predstavili smo Zbornik, Metodologijo in oblikovane učne enote. Imeli smo zelo animiran pogovor, kjer smo lahko govorili o naših izkušnjah (npr. nacionalni dogodki, aktivnost učenja, poučevanja in usposabljanja v Ballykelly-ju, delavnica BBRZ in Storybag v okviru Euroguidance na Dunaju). Prav tako smo izvedli »hitri tečaj« o možnostih / priložnostih za delo z zgodbami v družbenem kontekstu (npr. izobraževanje odraslih, zdravstveno varstvo, opismenjevanje, vodenje) še zlasti pri delu z ljudmi, ki jim grozi tveganje socialne izključenosti (v najširšem smislu).

Obe osebi sta izkazali interes in navdušenje, prav tako je bilo jasno, da niso vedeli, da se pod krovnim izrazom »pripovedovanje zgodb« skriva tako veliko možnosti. Seveda smo poudarili, da to ni edini pristop za nudenje pomoči in podpore, vendar sta bili obe osebi prepričani, da je dodana vrednost tista, ki je najpomembnejša. Kolikor jima je bilo znano, na Nizozemskem ni takšnega tečaja.

Obe osebi sta pokazali zanimanje zlasti za metodologijo (le-ta daje najjasnejši uvod in informacije o tem, kaj je ozadje projekta), kakšni so naši rezultati in kako delati z njimi v okviru učnega načrta. Za oblikovan učni načrt smo dobili povratne informacije v smislu jasnosti oblikovanega gradiva, kot tudi učnih rezultatov in meril za ocenjevanje (ki so »kot po knjigi«).

Dne 4. Decembra, 2018 smo imeli telefonski pogovor z ROC Amsterdam (lokacija Hilversum) – go. Petro Bollen (vodja izobraževalnih strokovnjakov). ROC je regionalni center za usposabljanje. Gre za sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami v srednjem poklicnem izobraževanju (MBO). Poleg tega je ROC tudi organizacija za izobraževanje odraslih.

Tečaji MBO se zelo razlikujejo po velikosti in načinu izvedbe. Veliki programi so pogosto razpršeni na več lokacijah, medtem ko manjše šole v okviru MBO nudijo manj obsežne tečaje. Večje MBO šole (kot je ROC Amsterdam in podružnica Hilversum) ponujajo manj obsežna izobraževanja z združevanjem različnih med seboj povezanih izobraževanj/tečajev na svojih lokacijah. Na Nizozemskem je 44 ROC. ROC Amsterdam / Hilversum ponujata na ducate tečajev, vključno s področji, kot so zdravstveni sektor in socialno varstvo.

Pred intervjujem je gospa Bollen že pregledala spletno stran projekta, ki jo smatra kot zanimivo. Začeli smo jo obveščati o vsebini učnega načrta in metodologije. Prav tako smo ji povedali o procesu ustvarjanja nove kvalifikacije, ki poteka v Severni Irski (OCN & CERES) in skupaj z njo opravili pregled po vsebinah enot, kar je še povečalo njeno navdušenje.

Gospa Bollen je začela opaziti vedno več možnosti za vključitev storytelling-a (kot ga vidi projektno partnerstvo) v druge izobraževalne programe, ki niso nujno povezani s področjem socialnega varstva. Razlog: precejšnje število študentov prihaja iz »slabše izobraženih« družin (bodisi z migrantsko izkušnjo ali t.i. težavnih družin). Delo z zgodbami (kar pomeni tudi »delo na osebnih zgodbah«) bi lahko bilo resnično pravi dar za te mlade ljudi v smislu spoznavanja lastne identitete, samozavedanja, samospoštovanja in prihodnjega načrtovanja (življenja in kariere). Na tej točki je ponudila več časa za pogovor o StoryTeller projektu in možnostih poučevanja po učnem načrtu v sodelovanju z vsemi (ROC) strokovnjaki na področju izobraževanja.

Dne 7. Februarja, 2019 je potekalo srečanje na podružnici ROC Amsterdam / Hilversum.

Vabljeni smo bili, da predstavimo projekt StoryTeller in se pogovorimo o možni implementaciji učnih enot / modulov v njihovem izobraževalnem programu. Poleg Petre Bollen (ene od izobraževalnih strokovnjakov ROC) so bili na tem sestanku vključeni strokovnjaki in vzgojitelji iz različnih disciplin: marketing, mediji, zdravstveno varstvo, razvoj študijskega programa.

Gospa Bollen je najprej predstavila, kaj ROC (že) počne na področju pripovedovanja / storytelling-, kjer pripovedovanje zgodb razumejo kot komunikacijsko tehniko (enosmerno) in kot fenomen družbenih medijev (reaktivno). Po uvodni predstavitvi naše ideje v ozadju projekta StoryTeller, so vsi udeleženci kaj hitro prepoznali vse večji vpliv pripovedovanja zgodb v širšem smislu, kot ga spodbuja naš projekt (npr. namenskost, dialog, spraševanje, narativni pristop, poslušanje...).

Ko smo se pogovarjali o vsebini učnih enot, smo še povečali pozornost vseh udeležencev, začeli so se pogovori na temo, kje (v okviru česa) bi se lahko izvajale določene učne enote. Predstavniki zdravstvenega sektorja so bili mnenja, da bi ga

lahko učni načrt uporabili skoraj v celoti, predstavnike medijskega oddelka pa so zanimali socialni / družbeni učinki in vpliv, trženje v dialogu in poslušanje. Pojasnili smo tudi interaktivnost našega tečaja in učnih enot ter se skupaj z njimi sprehodili skozi enote PowerPoint. Predstavitve je bila prepričljiva in se je hkrati ujemala z njihovimi idejami o kombiniranem učenju, kar pomeni, da ne gre le za digitalno učenje in učenje v razredu, ampak tudi učenje z delom (praktično učenje).

Pogovor se je končal s pozitivno noto: obljuba, da bodo pogledali učni material, ki smo jim ga tudi pustili v pregled. Bili so zelo pozitivni glede odločitve izvajanja učnega načrta v njihovih izobraževalnih procesih. Skupina se je

želela ponovno srečati v drugi polovici marca in nadalje razpravljati o projektu in njegovem potencialu v okviru svojega izobraževalnega programa.

Dne 14. Maja, 2019 je potekalo dvaindvajseto zasedanje podružnice ROC Amsterdam / Hilversum.

To srečanje je postalo dokaj konkretno. Tokrat je ga. Bollen povabila koordinatorje. Med sestankom (pogovor o potrebah in željah) smo načrtovali organizacijo tečaja za učitelje in nekatere izobraževalne strokovnjake, ki bo temeljil na intelektualnih rezultatih projekta StoryTeller. Odločeno je bilo, da se oblikuje desetdnevni tečaj usposabljanja učiteljev, glede na količino vsebine in potreben čas za vse dejavnosti udeležencev in za usvojitev spoznanj učnega procesa. Upa oziroma pričakuje se, da bo takšna izvedba tečaja dolgoročno vplivala na druge podružnice ROC. Slednje (kot rezultat prizadevanj učiteljev v odnosu do njihovih študentov) bi prav tako lahko vplivalo na ravni NLQF za učne enote celotnega učnega načrta v različnih izobraževalnih programih.

Dne 29. Maja, 2019 smo imeli t.i. »Brainstorm session« na podružnici ROC Amsterdam / Hilversum. Tokrat je naše skupno delo postalo bolj konkretno. Na povabilo ROC-a je pri tem srečanju sodelovalo 17 udeležencev: izobraževalno osebje, pedagogi, predstavniki študentov, direktor izobraževanja in Storybag. Tema srečanja je bila: »Ne učiš se za šolo, ampak za svoje življenje« (po Seneki). Izobraževanje za učenca, kot ga vidi ROC, je sestavljeno iz treh prekrivajočih se, povezanih in medsebojno delujočih glavnih vprašanj:

1. Osebni razvoj (kdo sem, kaj želim doseči),
2. Družba (kaj je lahko moja dodana vrednost),
3. Izobraževanje in delo (Kaj želim doseči z / v svojem poklicu).

Ob koncu srečanja nam je Petra Bollen spet dala priložnost, da znova povemo

še kaj o projektu StoryTeller ter še enkrat promovirala tečaj usposabljanja z medklicem »razširjajte informacijo o tem!«.

3.4. SLOVENIJA

V Sloveniji je Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje (CPI) osrednja slovenska institucija, ki se ukvarja z razvojem, raziskovanjem in svetovanjem na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja⁵. Je javna ustanova, ki jo je ustanovila Vlada Republike Slovenije in soustanoviteljici Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije leta 1995. V skladu z Zakonom o financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96), Center opravlja raziskave, razvoj in svetovanje ter je prostor, kjer se srečujejo, usklajujejo in med seboj povezujejo državni interesi in socialni partnerji ter se povezujejo na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. CPI preučuje razvojne trende na trgu dela in pripravlja poklicne profile ter kompetenčno zasnovane poklicne standarde. Poleg številnih pomembnih nalog se ukvarja tudi z razvojem metodologij in pripravo sodobnih, modularnih izobraževalnih programov za predšolsko in srednje poklicno izobraževanje ter srednje in višje strokovno izobraževanje.

Druga organizacija, pomembna za postopke akreditacije na področju visokošolskega izobraževanja, je NAKVIS - Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu⁶. Glavna odgovornost NAKVIS - a je zagotavljanje kakovosti v slovenskem visokem šolstvu. Visokošolski zavodi in študijski programi dokazujejo ustrezno kakovost izobraževanja z akreditacijo, ki jo podeli agencija.

Razlika med obema organizacijama je raven nacionalnega ogrodja kvalifikacij (NOK), v katerem delujejo⁷. Pri vložitvi zahteve za novo kvalifikacijo na ravni SOK 3 (npr. pridobitev potrdila o nacionalni poklicni kvalifikaciji, poklicno izobraževanje), je postopek drugačen od visokošolskega področja. Za stopnjo SOK 3 v skladu z zakonodajo, je prva faza v procesu razvoja novih kvalifikacij priprava kataloga za nov poklicni standard, ki ga predložijo / predlagajo posamezniki ali organizacije. V visokošolskem izobraževanju so postopki akreditiranja novih študijskih programov še bolj zapleteni, saj poleg samega izobraževalnega programa vključujejo tudi merila kot so prostori za izvajanje študija idr.

Glede na intelektualne rezultate projekta (kot npr. učni načrt in metodologija) akreditacija novega izobraževalnega programa s področja pripovedovanja v okviru SOK 3 trenutno ni mogoča, za raven SOK 6 ali več pa bodo potrebne nadaljnje raziskave konkretne organizacije iz področja višjega poklicnega

⁵ CPI: <http://www.cpi.si/en/>

⁶ NAKVIS: <https://www.nakvis.si/about-sqaa/?lang=en>

⁷ Za primerjavo kvalifikacij, obiščite: <https://ec.europa.eu/ploteus/en/compare>

izobraževanja ali fakultete (npr. sprememba in posodobitev trenutnih učnih načrtov) za opredelitev možnosti izvajanja⁸.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

V času trajanja projekta je OZARA d.o.o. začela postopek iskanja najprimernejše poti do prepoznavanja/vzpostavljanja novega poklica v zgodnji fazi projekta. V letu 2018, ko smo že zaključili in objavili Zbornik, Metodologija pa je bila v zaključni fazi in Učni načrt v fazi razvoja in preizkušanja, smo poglobili vse aktivnosti povezovanja z izobraževalnimi in drugimi ustanovami ter iskali ustrezno organizacijo, ki bi podprla našo idejo in že razvite materiale, ki so že dodobra odražali smer, ki smo jo ubrali pri razvoju učnih gradiv in delu z zgodbami v splošnem.

Naši prvi koraki so bili usmerjeni v vprašanje kako poglobiti delo in raziskati možnosti na že omenjenih ravneh SOK in v preverjanju možnosti sodelovanja z ustreznimi organizacijami (katerih delo/izobraževanje poteka na teh ravneh in katerim bi izvajanje vsebin učnega načrta bilo zanimivo). V tej fazi smo naše dosedanje delo in ugotovitve že predstavili na 6. znanstveni konferenci z mednarodno udeležbo na zasebni fakulteti ALMA MATER EUROPEA (ECM) z naslovom: »Vse o ljudeh: izzivi znanosti in izobraževanja«: https://www.almamater.si/upload/userfiles/files/Konferenca%202018/Zborniki/AMEU_K-2018_ZbornikPovzetkov_Book_WEB.pdf

V tej prvi fazi smo vzpostavili stik tudi z zasebnim visokošolskim zavodom DOBA Fakulteta. Našli smo skupno točko in interes na obeh straneh, da bi projekt in delo z (osebnimi) zgodbami predstavili kot primer dobre prakse; tako smo bili povabljeni kot gostujoči predavatelji na temo »Pozitivna psihologija za sodobno poslovanje«: <https://www.fakulteta.doba.si/novice/storytelling-kot-primer-dobre-prakse-s-podrocja-pozitivne-psihologije>

V okviru prizadevanj za doseganje najširše javnosti in podlage oziroma širše podpore strokovne javnosti za formalizacijo novega poklica, smo nadaljevali proti bolj specializiranim predstavniškim organom, kot so ZIZRS - Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v Republiki Sloveniji. Projekt je bil predstavljen na Slovenskih dnevih rehabilitacije, Septembra 2018: <http://www.reha-slo.org/izobrazevalni-center/reha-dnevi/reha-2018/> na temo: »Razvoj družbeno odgovornega delovnega okolja in delovnih mest za invalide«. Decembra 2018 v času testiranja oziroma nacionalni pilotnih

⁸ Več informaciji o zakonskih podlagah na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1626> in <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=DRUG4397>

preizkusov v okviru razvoja in zaključevanja učnega načrta, ki je potekalo v partnerskih državah, smo stopili v stik s CPI, kjer je članica projektne skupine predstavila razvito gradivo, dobila povratne informacije in nasvet za nadaljnji razvoj. Povratne informacije v zvezi s formalno akreditacijo so bile pozitivne in na sestanku smo prejeli informacijo, da je razvito gradivo kakovostno, vendar bolj primerno za raven SOK 6 ali višje. V zvezi s tem smo bili tudi na delovnem sestanku z zasebno visokošolko institucijo ALMA MATER EUROPEA in njihovimi predstavniki, da bi preučili možnosti prihodnjega sodelovanja. Hkrati smo izvedli tudi kratek praktični dogodek s strokovnjaki, ki delujejo v nacionalnem sistemu zaposlovanja in poklicne rehabilitacije - slednji je bil narejen za vzpostavitev skupnih temeljev za razširjanje možnosti uveljavitve novega usposabljanja in njegove vključitve v plan (obveznih) izobraževanj specialiste rehabilitacije v Sloveniji, da bi lahko kar najbolje pokrili specifične potrebe po vsebinah, ki smo jih pripravili v samem projektu (učni načrt in metodologija).

Razvoj povsem nove kvalifikacije se je izkazal za dolgoročen proces, ki vključuje veliko prizadevanja / podpore odločevalcev kot tudi podpore različnih institucij (javnih in / ali zasebnih organizacij in posameznikov) ter združenj⁹.

V okviru skupnih prizadevanj za trajnost rezultatov projekta smo v smislu doseženega, opravili naslednje korake:

- Učni načrt v kombinaciji z metodologijo je bil priložen kot predlog za vsebine/usposabljanje znotraj letnega izobraževalnega načrta do leta 2020 za vse strokovnjake na področju zaposlitvene in poklicne rehabilitacije (kot del obveznega izobraževanja CVET za vse strokovnjake področja, pri čemer katalog teh izobraževanj vsako leto potrdi/ se o njem odloča posebni odbor) - končna odločitev o tem bo znana v začetku leta 2020.
- OZARA d.o.o. je v svoje delovne aktivnosti s strankami, uporabniki in zaposlenimi že vključil-a razvite vsebine učnega načrta in metodologije (1 praktična izobraževalna delavnica, ki temelji na principih zgodb, je bila že izvedena v začetku leta 2019): http://www.ozara.si/novice_sl/izkustvena-delavnica-k-resitvam-usmerjen-pristop-2/18715/)
- Posamezne vsebine učnega načrta in metodologije so bile uspešno uporabljene v drugem projektu Erasmus + v okviru dela z ranljivo ciljno skupino ¹⁰.

⁹ Navajamo primer uspešno akreditiranega poklica v Sloveniji - »mladinski delavec« kot nacionalna poklicna kvalifikacija na ravni SOK 5.

¹⁰ http://www.ozara.si/novice_sl/mmm-projekt-predstavitvene-delavnice-v-ozari/18043/

- OZARA d.o.o. si bo še naprej prizadevala iskati možnosti za uradno priznanje v prihodnosti (okrogle mize, razširjanje s seznama zainteresiranih strani organizacije in drugo, povezovanje s stanovskimi organizacijami/deležniki idr.).

3.5. ŠPANIJA

Subjekt, ki v Španiji izvaja postope za uradno akreditacijo novega izobraževalnega programa, je Nacionalni inštitut za kvalifikacije (v nadaljevanju INCUAL s špansko kratico). INCUAL je odgovoren za opredelitev, izdelavo in posodabljanje Nacionalnega kataloga poklicnih kvalifikacij in ustreznega Modularnega kataloga poklicnega usposabljanja.

Kvalifikacije so referenca za oblikovanje:

- Kvalifikacij poklicnega usposabljanja, ki jih izvajajo na srednjih šolah.
- Potrdil o poklicnih standardih v okviru usposabljanja za zaposlitev, ki so tečajji, ki jih poučuje INEM (španski javni zavod za zaposlovanje).
- Sistem akreditacije kompetenc.

Brez kvalifikacij (katalog) ne bi bilo ne nazivov ne potrdil. Katalog vključuje skupno 664 kvalifikacij, ki so v procesu posodabljanja skladno s tehnološkim in družbenim napredkom.

Postopek ustvarjanja nove kvalifikacije temelji na vlogi, ki jo je INCUAL vložil na predlog s strani delavcev v sektorju, delodajalcev, organizacij, združenj in strokovnjakov, ki sodelujejo z INCUAL-om. Celoten postopek poteka v duhu sodelovanja, v katerem sodelujejo strokovnjaki znotraj in zunaj INCUAL-a.

Struktura kompetenčne enote je ustvarjena v INCUAL. V vsaki izmed teh enot se moduli usposabljanja pripravijo tako, da se zberejo minimalne učne ure, ki omogočajo določeno oblikovanje kompetenc, ki jih mora (bodoči) strokovnjak pridobiti. Kvalifikacije gredo skozi proces zunanega preverjanja s strani Splošnega sveta za poklicno usposabljanje. Zaradi (zagotavljanja) javnega interesa kvalifikacije in zaradi njenega gospodarskega in socialnega vpliva je v tem smislu za nas pomembno mnenje podjetij, organizacij in socialnih organizacij, ki k predlogom (kvalifikacij) dodajajo svoje mnenje. Slednje upošteva INCUAL, ki predloge (spremembe) upošteva pri izboljšanju kvalifikacije in na tak način zagotavlja njeno kasnejšo uporabnost. Ko je v postopku ugotovljeno, da je tako usklajena kvalifikacija uporabna (torej upravičena), se postopek konča z objavo v Uradnem državnem glasilu (BOE). Delo, ki ga izvaja INCUAL, je metodično, natančno in dosledno ter zelo pomembno za družbo kot celoto.

Proces formalnega priznavanja kvalifikacij vključuje več korakov, ki so povzeti tukaj:

1. Priprava informacij in zasnova delovne skupine: Zbiranje in analiza informacij o poklicnih sektorjih, zaposlovanju in usposabljanju za določanje opazovalnega polja vsake poklicne skupine. Delovna skupina je ustanovljena in sestavljena iz strokovnjakov v skladu s strokovnimi profili, ki jih je določil INCUAL.
2. Zasnova kvalifikacije: z uporabo metodologije funkcionalne analize s področja opazovanja se opredelijo elementi kot so splošna usposobljenost, kompetenčne enote in poklicno okolje vsake kvalifikacije.
3. Opredelitev pridruženega usposabljanja: Za vsako kompetenčno enoto je modul usposabljanja opredeljen v smislu spretnosti z ustreznimi merili za njihovo ocenjevanje, ki določa vsebino in parametre v okviru usposabljanja. Kakovost kvalifikacije, ki jo je oblikovala delovna skupina, je ustrezno preverjena v smislu morebitnih notranjih nasprotij ali kontrastov/primerjav.
4. Zunanji kontrast/primerjave: poklicna kvalifikacija je podvržena vrednotenju z namenom izboljšanja njene kakovosti in prilagoditve proizvodnim sistemom za blago in storitve, skozi korake pri splošnih in regionalnih upravah ter poslovnih in sindikalnih organizacijah, zastopanih v Svetu za splošno poklicno usposabljanje, in drugih organizacij, povezanih z izdelano kvalifikacijo.
5. Odobritev kvalifikacije in t.i. kraljeva uredba: Vlada po posvetovanju s Svetom za splošno poklicno usposabljanje in Državnim svetom šol ter z ministrskimi oddelki dokončno potrdi kvalifikacije, ki jih je treba vključiti v Katalog. Kvalifikacija je uradno potrjena oz. stopi v veljavo v obliki kraljeve uredbe Ministrstva za predsedstvo in za teritorialne uprave, saj gre za skupen predlog Ministrstva za izobraževanje, kulturo in šport ter Ministrstva za zaposlovanje in socialno varnost.
6. Posodobitev: Nacionalni katalog poklicnih kvalifikacij (NCPQ) in Modularni katalog poklicnega usposabljanja sta ves čas posodobljena zaradi periodičnih pregledov, in sicer v obdobju ki ne presega pet let od datuma vključitve kvalifikacije v NCPQ.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

Upošteva je opisan postopek, ki je dolgotrajen in zapleten, formalno priznavanje učnega načrta StoryTeller v času projekta ali kmalu po njem ni izvedljivo.

Kljub temu smo opravili številne korake za doseg tega priznanja.

Postopek priznavanja je manj zapleten za izobraževalne organe ali izobraževalne organizacije, ki so že priznane v regionalnem ali državnem sistemu za druge poklice ali tečaje. Španski partner je tako že sprejel korake za sodelovanje z že priznanim organom in dosegel dogovor o vključitvi tečaja v njihovo redno ponudbo in tako določil prve korake za formalno priznanje.

Druge možnosti, ki so pomembne, vendar ne bodo vodile do vključitve poklica kot ločenega in neodvisno priznanega poklica v okviru NOK, so vključevanje učnega načrta in učnih vsebin v splošnem v že obstoječe tečaje, ki so priznani v okviru NOK. Na tak način spretnosti, ki naj bi jih učeči se razvil glede na učni načrt, postanejo sestavni del kvalifikacije in poklica. Univerza v Extremaduri na primer že ponuja tečaje specializacije, ki imajo za seboj formalno akreditacijo in veljajo za del redne ponudbe izobraževanja. Vključitev učnega načrta projekta Storyteller in razvoj posebnega in namenskega tečaja za specializacijo bo pomenilo formalno priznavanje (predvidenih) spretnosti in kompetenc. In čeprav ne bo privedlo do vključitve poklica v NOK, bo slednje dodatno podprlo vsa prizadevanja, ki so bila storjena za to.

Sklad SEPE (javne službe za zaposlovanje) skozi regionalne vlade omogoča tečaje usposabljanja za brezposelne in aktivne delavce. Ponujajo široko paleto tečajev. Pri tem pa zasebne organizacije za usposabljanje (namenjene usposabljanju te ciljne skupine) lahko predlagajo posebne in predmetno specifične tečaje usposabljanja, ki bodo pri ciljnih skupinah izboljšali njihovo znanje, bodisi kot pomoč pri iskanju zaposlitve ali pa kot podajanje znanja, ki je pomembno za njihovo delo in zmanjšuje možnosti za vstop v kategorijo presežnih delavcev. Učni načrt Storyteller tako ne bi smel biti vključen samo v že obstoječe tečaje, ampak bi lahko oblikovali tudi poseben tečaj, ki bi ciljni skupini dal znanje in kompetence Storyteller. Vključitev teh znanj v obstoječe tečaje in / ali sprejem posebnega tečaja pomeni formalno akreditacijo in je korak na poti k formalni vključitvi v NOK.

Proces, ki na tak način omogoča prvo formalno priznanje, torej vključevanja znanj najprej v obstoječe tečaje takšnih organizacij in nato korak naprej k razvoju posebnega poklicnega in / ali stalnega tečaja usposabljanja, usklajenega z NOK, je najbolj izvedljiv. v primeru regije Extremadura / Španija.

V smislu prej omenjenega smo naredili naslednje korake:

1. Izobraževalna organizacija, ki ponuja strokovno usposabljanje z možnostjo pridobitve certifikata (stopnja poklicnega izobraževanja in usposabljanja) ter izobraževanje odraslih, se je strinjala, da bo preučila možnosti za vključitev spretnosti, povezanih s področjem pripovedovanja, v obstoječe tečaje, znotraj katerih bi takšne vsebine bile pomembne oz. relevantne.
2. Z organizacijo smo začeli pripravljati strategijo razvoja posebnega tečaja specializacije, ki temelji na učnem načrtu StoryTeller.
 - a) En tečaj bi zajemal specializacijo in nadaljnje strokovno usposabljanje za osebe poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih. Udeleženci prve skupine bi bili trenerji iz organizacije, v drugem pa zunanji trenerji oz. izvajalci. Medtem, ko potekajo aktivnosti za oblikovanje tako zamišljenega tečaja, bo mogoče izvesti nadaljnje korake – uradno priznanje s strani regionalne vlade in premik k vključevanju veččin učnega načrta StoryTeller v NOK za izobraževalno osebo na področju poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih. Ta postopek bi se lahko začel v 3 mesecih po zaključku projekta.
 - b) Druga možnost je celovit tečaj, namenjen vsem strokovnjakom, ki delajo z ranljivimi skupinami prebivalstva. Tako zasnovan bi veljal kot možnost CVET ali nadaljnje usposabljanje vendar s poudarkom na izdaji spričevala oziroma certifikata povezanih z učnim načrtom »Delo z zgodbami«. Tečaj se lahko začne šele, ko regionalni izobraževalni sistem zagotovi priznavanje omenjenih znanj vsaj na regionalni ravni. Tako se bo postopek začel po izvedbi prvega tečaja, s čimer bomo zagotovili ustrezne elemente, ki morajo biti upoštevani (v smislu priznavanja).

Zasebna izobraževalna organizacija bo sklenila sporazum o sodelovanju in uporabi vsebin s španskim partnerjem, v katerem se bo zavezala, da bo delovala v smeri priznavanja veččin in kompetenc v regionalnih in nacionalnih izobraževalnih sistemih.

3.6. VELIKA BRITANIJA – SEVERNA IRSKA

Za namen priznavanja kvalifikacije in v povezavi z možnostjo prenosa kreditnih točk med učnimi tečaji, izobraževalnimi ustanovami in poklici, mora biti kvalifikacija akreditirana pri enem od organov za dodeljevanje oz. izdajo kvalifikacij (certifikati, diplome, nazivi,...) v Združenem kraljestvu. Te organe v Veliki Britaniji urejajo regulatorji - OFQUAL v Angliji, DCELLS v Walesu, CCEA na Severnem Irskem in SQA (Scottish Qualifications Authority) na Škotskem¹¹.

Svet za učni načrt, izpite in ocenjevanje (CCEA - The Council for the Curriculum, Examinations and Assessment) je izpitna komisija Severne Irske, ki deluje tudi kot regulator organov za kvalifikacije in podeljevanje na Severnem Irskem. Je edina izpitna komisija s sedežem na Severnem Irskem, ki lahko podeli kvalifikacije GSCE (General Certificate of Secondary Education) in A stopnje (te so velikokrat pogoj za vstop v polje višjega/terciarnega izobraževanja)¹².

Učenci na Severnem Irskem se lahko vpišejo tudi v šole, ki jih urejajo drugi organi v Veliki Britaniji, npr v Angliji OFQUAL. CCEA je pristojna samo za urejanje splošnih kvalifikacij, vendar poklicne kvalifikacije na Severnem Irskem ureja OFQUAL (The Office of Qualifications and Examinations Regulation), pri čemer je njihova vloga predvsem:

- Delujejo kot regulator kvalifikacij, izpitov in ocenjevanja v Angliji in regulator poklicnih kvalifikacij na Severnem Irskem.
- Odgovorni so za zagotavljanje vseh kvalifikacij in ocen visokim standardom kakovosti.
- Slednje se opravlja s spremljanjem organizacij, ki dodeljujejo kvalifikacije, spremljanjem ocenjevanj in izpitov ter z ustreznimi ukrepi za zagotovitev, da kvalifikacije izpolnjujejo potrebe učencev, visokošolskih zavodov in delodajalcev.
- Odgovorni so parlamentu Združenega kraljestva in skupščini Severne Irske.

Po drugi strani ima sistem Združenega kraljestva več kot 160 institucij, ki lahko podeljujejo kvalifikacije. Poleg institucij, ki imajo pooblastila za dodeljevanje diplome (kot npr. kot izobraževalnega dokumenta višje zahtevnostne ravni – op.a.), obstaja tudi na stotine šol in drugih institucij, ki

¹¹ Za več informacij obiščite: <http://www.accreditedqualifications.org.uk/>

¹² Za več informacij obiščite: https://ec.europa.eu/ploteus/en/compare?field_location_selection_tid%5B%5D=465&field_location_selecti on_tid%5B%5D=471

jih britanski regulatorni organi ne odobrijo; vendar lahko še vedno nudijo tečaje, ki učencem omogočajo pridobitev priznanih diplom.

Od sredine leta 2012 lahko univerzitetne diplome podeljujejo le ustanove, ki imajo najmanj 1.000 redno vključenih visokošolskih študentov, od tega najmanj 750 študentov, ki se izobražujejo za pridobitev visokošolske diplome, pri čemer mora biti najmanj 55 odstotkov vseh študentov biti vključenih v enega izmed visokošolskih programi. Visokošolski študenti, ki so vpisani v ustanove, ki nimajo pooblastil za podeljevanje diplome, lahko še vedno pridobijo priznano diplomu, če je ustanova, na kateri študirajo, na ustreznem seznamu institucij tozadevno. V nasprotju s priznanimi organi, ki imajo pooblastilo za podeljevanje diplom, lahko t.i. »po seznamu določene oz. priznane« ustanove izvajajo tečaje, ki vodijo do priznane diplome.

KORAKI IN PRIZADEVANJA ZA UVELJAVITEV NOVE KVALIFIKACIJE IN ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

V povezavi s smernicami Organizacije za podeljevanje OCN (NI) je pristop k oblikovanju učnega načrta ves čas zasledoval pomen jasno začrtane poti, v okviru katere učitelji, trenerji in drugi posredniki znanja/izobraževanja omogočijo skladen in fluiden proces učenja, ki učečemu se omogoča tudi izbiro tem in vsebin v okviru zgradbe kvalifikacije. Sistem ECVET je bil prav tako upoštevan kot pomemben del formalnega priznavanja in olajšanja prizadevanj držav drugih projektnih partnerjev za procese formalizacije. Prvotno je bilo načrtovano, da se bo celoten trening pretvoril v ECVET točke (kar ustreza skupnemu delovnemu oz. učnemu času največ 210 ur) kot številčni prikaz doseganja učnih rezultatov.

Medtem ko v fazi razvoja učnega načrta še ni bilo povsem jasno, kakšne bodo dejanske možnosti priznavanja (nove) kvalifikacije ter kakšen bo rezultat prizadevanj vsake partnerske države, je proces ustvarjanja učnega načrta in razvoj nove kvalifikacije potekal skladno s predpisi v Veliki Britaniji oziroma možnosti v Veliki Britaniji - Severni Irski. Pri slednjem smo se odločili za naslednji skupni naziv kvalifikacije z dvema opcijama trajanja/ovrednotenja:

a. Potrdilo OCNNI (»award«) na drugi stopnji (od osmih) v okviru »Delo z zgodbami«, ki obsega

1 x Obvezno učno enoto: »Spretnosti pripovedovanja zgodb«, vrednost kreditov 5, EOK Stopnja 3

b. Certifikat OCNNI (»certificate«) na drugi stopnji (od osmih) v okviru »Delo z zgodbami«, ki obsega:

1 x Obvezno učno enoto: »Spretnosti pripovedovanja zgodb«
+ Opcijsko izbiro učnih enot do vrednosti kreditov 13
Ali polni certifikat = 21 kreditov, EOK stopnja 3

Ogrodje kvalifikacij in poklicev ločuje med 3 tipi kvalifikacij (»awards, certificates, diplomas« – prevod kot op. a. priznanje/potrdilo, certifikat, diploma v okviru kvalifikacijskih stopenj 1 do 8):
<http://www.accreditedqualifications.org.uk/qualifications-and-credit-framework-qcf.html>)

Vsaka učna enota je opredeljena skozi t.i. GLH (Guided Learning hours) ali število ur učenja »pod nadzorom« oz. vodenih ur, v okviru katerih bi naj učeči se osvojil in zaključil z (posamezno) učno enoto. Vendar pa lahko nekdo potrebuje več, nekdo drug pa manj časa – vsakega posameznika, učečega se, je potrebno obravnavati individualno.

Čas za pridobitev kvalifikacije (trajanje) ali t.i. »Total Qualification Time« (TQT) je določen v obsegu 210 ur in je sestavljen iz:

- Skupno število ur učenja pod nadzorom oz. ob pomoči tutorja/učitelja (GLH) = 80
- Skupno število drugih ur učenja ali t.i. Total Other Learning Hours (OLH) = 130

Ob posvetovanju tako z bodočimi udeleženci usposabljanja in uporabniki učnega načrta je bil TQT dogovorjen kot obseg števila ur učenja, zahtevanih za običajnega posameznika za doseg omenjenih stopenj (EOK). Zasnovo TQT smo uporabili za identifikacijo oz. vzpostavitev okvirne vrednosti kreditnih točk in izobrazbene ravni, ob upoštevanju EOK.

TQT je mogoče razdeliti na dvoje:

- Guided Learning Hours (GLH) ali učenje »pod nadzorom« oz. vodene ure učenja : učne aktivnosti pod neposrednim vodstvom, s pomočjo predavatelja, mentorja, tutorja ali druge osebe iz področja izobraževanja
- Other Learning Hours (OLH) ali »druge ure učenja«: približen časovni okvir oz. čas, ki ga bo učeči še potreboval in pri katerih vodja samo poda smernice (ne gre pa za neposredno vključenost ali vodje oz. učenja pod vodenjem) in lahko vključuje:
 - Pripravljalne aktivnosti.
 - Individualno učenje ali kakršnakoli druga oblika izobraževanja ali usposabljanja.

Primeri aktivnosti v okviru GLH ali vodenega učenja:

- Učenje v razredu pod vodstvom učitelja.
- S prakso/konkretnim delovnim okoljem povezano učenje pod vodstvom učitelja.
- Spletni seminar, oddaljeno mentorstvo oz. vodenje ali tudi e-učenje ob pomoči učitelja v realnem času.
- Vse oblike ocenjevanja/presojanja znanja, ki potekajo pod neposrednim nadzorom ali vodenjem ponudnika (praktičnega) usposabljanja.

Primeri aktivnosti v okviru OLH ali drugih urah učenja:

- Samostojno in neodvisno raziskovanje / učenje.
- Neodvisna sestava (osebnega) portfelja delovnih izkušenj.
- Neodvisno e-učenje in / ali e-ocenjevanje.
- Neodvisno opravljanje učnih nalog in / ali učenje na delovnem mestu.
- Gledanje vnaprej posnetega podcasta ali spletnega seminarja.

Naš prispevek k splošni trajnosti rezultatov je bil v nastavitvi elementov splošne kakovosti postopka v okviru razvoja nove kvalifikacije in vzpostavitvi sodelovanja z OCN NI kot podeljevalca kvalifikacij. V okviru omenjenega sodelovanja smo zagotovili jasen pregled nalog in odgovornosti partnerjev pri razvijanju učnih gradiv in enot, prilagojenih kvalifikacijam (ravnem poklicnega usposabljanja), ki bi se potencialno lahko uveljavile v različnih nacionalnih okoliščinah.

Naše sodelovanje z OCNNI je obsegalo tudi obisk predstavnika za poslovni razvoj OCN NI, g. Sean Mc Cormick-a, na aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja, načrtovanih za naš projekt, ki smo jo zaključili oktobra 2018 v Ballykelly-ju.

Žal v celotnem času sodelovanja, vse do zdaj, povratne informacije niso bile povsem pozitivne glede tega, ali bo kvalifikacija prestala nadzor na CCEA na prvi predstavitvi, vendar bomo nadaljevali z delom za doseg cilja razvoja te nove kvalifikacije za Severno Irsko. Kot to velja pri razvoju vseh novih kvalifikacij, bo tudi tukaj pomembno število uporabnikov, zato morajo vsaj štiri ali več šol ali organizacij za usposabljanje uradno poslati pismo o podpori, ki potrjuje obstoj možnosti, da bo vsaj 100 učencev želelo pridobiti to kvalifikacijo (tržni element). Trenutno je CERES edina skupnostna organizacija, ki lahko takoj uporabi lastno mrežo za prodajo oz. trženje novih kvalifikacij in njenih potencialnih koristi v veliko različnih sektorjih. Druga možnost, ki jo je treba preučiti, je povezava z drugim podeljevalcem s sedežem v Veliki Britaniji, s katerim sodeluje tudi CERES in ki ga regulira OFQUAL (Office of Qualifications and Examinations Regulation, ki regulira tudi poklicne kvalifikacije na Severnem Irskem, op.a).

4. ZAKLJUČEK IN PRIPOROČILA

Vsaka partnerska organizacija je imela drugačno izhodišče za ustvarjanje uspešnih poti v okviru akreditacijskih procesov. Glede na razvit učni načrt in predvidene ure v letih z vsemi predlaganimi dejavnostmi, leto deluje kot univerzalni dokument za enotna in z nacionalnim kontekstom povezana prizadevanja za nadaljnjo pot do formalizacije dela z zgodbami.

Za prilagoditev razvitega učnega načrta in njegovih enot najrazličnejšim zahtevam in okoliščinam, smo poskušali ustvariti univerzalni dokument, ki je na eni strani dovolj prilagodljiv, po drugi strani pa še vedno poskuša zagotoviti skupno podlago za strokovnjake »dela z zgodbami« v različnih državah EU. Konzorcij je na podlagi dejavnosti zagotavljanja kakovosti in spremne dokumentacije za razvoj kvalifikacije, ki jo je zagotovil Ceres (dokumentacija OCN), razvil tudi smernice za ocenjevalne pristope/metode za pridobivanje spretnosti. Za vsako enoto učnega načrta »Delo z zgodbami« so bile določene naslednje metode ocenjevanja:

Smernice za ocenjevanje		
Za zagotovitev, da so v celoti izpolnjeni vsi učni rezultati in merila za ocenjevanje, se lahko uporabijo naslednje metode ocenjevanja		
Metoda ocenjevanja	Definicija	Možne vsebine za preverjanje
Portfelj dokazil	Zbirka dokumentov z dokazili o opravljenem delu, ki se oceni kot dokaz za doseganje zahtevanih rezultatov (učni izidi in spretnosti) ALI Zbirka dokumentov z vsebovanimi informacijami o opravljenem delu, ki prikazuje napredek študenta na tečaju/usposabljanju.	Zapiski / pisno delo učečega se Dnevnik, beležka / Dnevnik učečih se Opombe študijskih kolegov Poročilo o opažanjih Poročilo o razpravah
Praktična predstavitev / naloga	Praktični prikaz spretnosti / situacije, ki jo je izbral učitelj ali učeči se, da le-ti lahko vadili in uporabili svoje spretnosti in znanja.	Poročilo o opažanjih Zapiski / pisno delo učečega se Dnevnik, beležke učečega se
Praktične naloge	Raziskave ali projekti, ki se štejejo za končni rezultat opravljenega dela pri učečem se in dokazujejo spretnosti in / ali znanje, pridobljeno med tečajem.	Poročilo o opažanjih Zapiski / pisno delo učečega se Opombe / pisno poročilo učitelja Dnevnik, beležka učečega se

V prihodnosti in na podlagi nacionalnih okoliščin, zahtev za razvoj kvalifikacij in naravo različnih poklicev bi se lahko metode ocenjevanja razvojno nadgradile (podrobnejša opredelitev) ali ustrezno uskladile.

V tem poglavju naslavljamo posameznike, strokovnjake, oblikovalce politike, javne in zasebne organizacije, pomembne za prihodnje priznavanje področja dela z zgodbami kot nove kvalifikacije.

V prejšnjem poglavju smo na splošno raziskovali nacionalne okoliščine, skupaj z že doseženimi prizadevanji partnerskih držav. Na tem mestu predstavljamo splošna priporočila nacionalnim strukturam, ustreznim deležnikom, oblikovalcem politik in drugi strokovni ter zainteresirani javnosti za prihodnjo uporabo in priznavanje dela z zgodbami kot poklica.

Samo »Delo z zgodbami« v celotni Evropi ne velja za poklic. Tudi v državah z dolgo in razširjeno tradicijo pripovedovanja zgodb tovrstno delo z zgodbami ni povezano z lastno stroko. Vendar pa so nam izkušnje pokazale, in to smo izkusili v vseh partnerskih državah, da je tematika zelo zanimiva. Zanjso so zainteresirani zlasti trenerji, moderatorji in tudi vodstveni kader nevladnih organizacij, ki delujejo v socialnem sektorju. Vsi naslovljeni strokovnjaki so si želeli izvedeti več o delu z zgodbami in skoraj vsi so imeli ideje, kako lahko izboljšajo svoje delo in s tem tudi opolnomočenje ciljnih skupin, s katerimi delajo. To je dobra osnova za širšo uporabo v projektu razvitega gradiva o delu z zgodbami in je lahko dobro izhodišče za nadaljnje prepoznavanje takega pristopa pri delu z ranljivimi skupinami prebivalstva.

Prizadevanja, opisana v prejšnjih poglavjih, kažejo prve korake partnerskih držav k prihodnji potrditvi (novega kvalifikacije). Jasno je bilo, da se v okviru projekta popolnoma nov poklic oz. kvalifikacija »delavec z zgodbo« ne more razviti in razširiti (kot enoten poklic v vseh državah). Kljub temu pa smo opazili, da obstaja podlaga za uporabo vsebin učnega črta »Delo z zgodbami« v številnih okoliščinah v socialnem sektorju. Prav tako lahko potrdimo, da delo z zgodbami v primerjavi z drugimi orodji oziroma pristopi zavzema posebno mesto in povsem upravičeno zagotavlja možnost široke uporabe. Za nadaljevanje poti v smeri priznavanja želimo podati nekaj splošnih opomb in priporočil:

- Delo z zgodbami je zelo učinkovito orodje pri delu z ljudmi na splošno. Uporablja se lahko v skupnostih, v okviru aktivnosti vključevanja, pri delu z ranljivimi skupinami, mladimi, starejšimi itd. Prav zato slednjega ga je smiselno vključiti v vse kvalifikacijske ravni za ljudi, ki delajo na teh področjih.
- (Deli) razvitega učnega načrta in metodologije se lahko vključijo v že obstoječe programe usposabljanja.

- Formalno že vidimo priložnosti za uporabo gradiva na področjih kot so zdravstvena nega, oskrba starejših, socialno delo. Pilotni preizkusi gradiv na tem področju, raziskovalni pogovori in eksperimentalno usposabljanje strokovnega osebja pri delu z zgodbami (Storybag) vzbujajo optimizem, da se pripovedni pristopi lahko uspešno izvajajo tudi v formalnem izobraževanju.
- Čeprav se deli učnega načrta lahko uporabijo za obogatitev drugih kvalifikacij, toplo priporočamo, da zagotovite osnovno usposabljanje z vsaj predlaganimi učnimi enotami. Kot je opisano v prejšnjem poglavju, je projektni partner BBRZ že opravil preizkus prvega takšnega usposabljanja s pomočjo učnega načrta z zaposlenimi (na podlagi izkušenj s pilotnim usposabljanjem v okviru projekta in ga prilagodil njihovim ciljnim skupinam in kategorijam osebja) in ugotovil, da je pet polnih delovnih dni (kot je predvideno po učnem načrtu v povezavi z aktivnostjo učenja, poučevanja in usposabljanja) minimalen čas, da lahko doživimo in se naučimo bistva dela z zgodbami. Pri takšnem usposabljanju je potrebno spoznati teorijo in si nabrati tudi veliko praktičnih izkušenj. Vse to pa traja nekaj časa.
- Morda presegamo osnovne cilje projekta, vendar se je izkazalo da »Delo z zgodbami« lahko pomeni veliko več kot »samo« poklicno usposabljanje. Iz pogovorov s strokovnjaki za izobraževanje je razvidno, da je treba mladim, ki začnejo poklicno usposabljanje, dati veliko več: zavedanje »jaza«, zavest o odnosu z »drugim (-i)« in družbo, prepoznavanje vseh (prevladujočih/dominantnih) zgodb in pripovedi, ki vplivajo na nas (kultura, vrednote, norme) in vpliv, ki bi ga lahko imel posameznik na ta način v svoji bodoči stroki oz. pri opravljanju poklica v svoji stroki. Delo z in obravnavanje zgodb, prepoznavanje in priznavanje obstoja (specifičnih) zgodb, zmožnost kritičnega preizpraševanja zgodb in (ocena) njihove vrednosti lahko igrajo pri tem pomembno vlogo. Vsekakor gradiva podpirajo razvoj pomembnih kompetenc: tehničnih (npr. tekoče govorjenje, branje, pisanje) in socialnih (npr. spoštovanje, empatija, strpnost).
- Izkušnja projektne partnerstva je, da so strokovnjaki, ki delujejo v socialnem sektorju, odprti za ta nov pristop. Njihovo vsakodnevno delo je precej zahtevno in vsak nov vložek je dobrodošel. Še posebej orodje(a), o katerem danes govorijo ali pa so zanj slišali mnogi. Za razliko od drugih orodij ima storytelling ime, ki generira in v misli priključuje številne prispodobe.
- Delo z zgodbami je lahko zabavno in ceni ga večina ljudi – kar za veliko (drugih) orodij ne moremo potrditi. Prav tako sproščeno, aktivno vzdušje v času usposabljanja ustvarja dobro podlago za učenje, opolnomočenje, razvijanje novih perspektiv.

- Predlagamo uporabo izraza »Storytelling - delo z zgodbami«. Ta izraz je veliko bolj natančen kot samo pripovedovanje zgodb. Izvirni angleški izraz »storytelling« ne prikaže celotnega obsega možnosti dela z zgodbami. Pripovedovanje zgodb v ožjem smislu je že samo po sebi zelo dragoceno - zajema več pomenov in prebuja številna občutenja, je dobro orodje za učenje; spodbuja ustvarjalnost, samopredstavitvene veščine itd. Toda delo z zgodbami gre še veliko dlje: podpira procese sprememb, uporablja pretekle zgodbe in omogoča oblikovanje in soustvarjanje prihodnosti, na plano prinaša različne vire (npr. notranje moči), ustvarja občutek za identiteto, spodbuja empatijo itd.

Povzetek

Izhajajoč iz vsebin v prejšnjih poglavjih je razvidno, da so projektni partnerji že uspešno začeli postopek širjenja zbranega znanja (npr. v Avstriji kot interno usposabljanje v BBRZ razmišljajo, da bi ga odprli javnosti prihodnje leto, ali na Nizozemskem kjer bo Storybag organiziral 10-dnevno usposabljanje o delu z zgodbami za ROC).

S temi besedami zaključujemo poglavje skupnega dela in pozivamo vse zainteresirane strani, naj vključijo delo z zgodbami v redni del izobraževanja strokovnjakov v socialnem sektorju z uporabo razvitega učnega načrta, ki ga ustrezno prilagodijo potrebam vsake posamezne države, sektorja, regije itd. Vendar pa si želimo, da bi tako usposabljanje v prihodnosti rezultiralo v nekaj večjega...

V okviru projekta smo opravili natančen pregled in se ukvarjali z vprašanjem, kaj ljudi naredi ranljive: in prav zares to velja za (osebne) zgodbe - npr. o identiteti, prevladujočih pripovedih, življenjskih izkušnjah, travmah, prihodnji perspektivi. Metodologija in učni načrt učijo, kako ranljivim posameznikom pomagati do večje opolnomočenosti in vztrajnosti: z boljšimi (alternativnimi) zgodbami, pri soustvarjanju katerih jim (lahko) pomagajo svetovalci. Zgodbe nas namreč lahko oslabijo, lahko pa nas naredijo še močnejše.

Pogovori s strokovnjaki in trenerji so okrepili našo vizijo, da je učenje o (pomenu, moči) zgodb, o ravnanju z njimi in njihova konstruktivna uporaba za osebni, družbeni in družbeni razvoj, nepogrešljiv element oblikovanja posameznika in posledično tudi izobraževanja v splošnem za vse starostne skupine.